

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

33. Moribuudus abstanti iuueni exitium prædicat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

poterant, pauca (quod vnum aderat) amigdalæ exeunti è navi à Præfeto pro delicatis bellariis donatæ, haud tamen vetuit hic casus quim alteram venæ sectionem eodem brachio admitteret, quæ cessit priori non multo felicius. Ibat morbi vis quotidie in peius sed prostratis naturæ viribus, sua tamen ori, & animo tranquilla serenitas mansit; pertigitque vir sanctus ad diem 8. & 20. Nouembris, fixis modo in cælum, modo in crucem, quam nunquam è manibus dimisit oculis, vbertim flens, & Christum morientem suavissimè alloquens. Post hæc præfenti cum semper animo hætenus constitisset, tantisper exerrauit, vix vt delirium putasset, cum nisi pia & diuina, suumque in Sinas transitum memoraret; inde voce ac viribus defectus, cum obmutuisset per triduum, videreturque statim animam acturus, resumpto mox spiritu ad sacra colloquia rediit, quorum vtinam particulæ aliquot, quas ederemus superessent, specimen deliciarum cælestium, quibus incipiebat iam tum frui; sed tugarij fores obstrepentium molestiam deuotans ocludi iusserat, & refert Antonius à S. Fide latino tunc sermone vsu quem ipse non caperet, iteratseque sæpius illud *IESU fili David miserere mei*, &c. ad Cæli Reginam *monstra te esse matrem*, quodque in ore familiare illi fuit. *O sanctissima Trinitas*. Ad extremum absque vlllo cibo exegit biduum, ornamenta sacra quibus ad altare utebatur, & scriptos ab se de Christiana doctrina codices (erat hæc diuiciarum eius summa) reportanda in nauim curauit.

Morituro adstabant quem dixi Antonius, & alius iuuenis quem in Sinas ducendum, Goæ sibi comitem legerat: hunc vultu, & oculis figens conturbati est visus, eique condolens, bis cum fletu exclamauit, ah miser! vidit enim eius obitum infelicem, quo sesquianno post absumptus est, cum aliquanto prius in libidinum omnium cæno volutatus, demum plumbea giande occubuit; adeo non ante virum Dei prænuntiatio futurorum quam vita deseruit. Dies fuit Decembris secundus hebdomadæ sextus, non vt perperam aliqui notarunt septimus, anni 1552. hora de meridie altera, cum optatissima Dei voce inuitatus in gaudium Domini seruus bonus & fidelis, animaduersus est ab iis qui aderant, in Christum de cruce pendentem aspectum intendere; inde vultum gaudentis, induere, mox in dulces effluere lachrymas, cum quibus in illud Regis Vatis erumpens carmen diuinæ securum fiduciæ, *In te Domine sperari non confundar in æternum*, vna placidissime beatam animam efflauit. Annos vixit quinque supra quinquaginta; in Societate religiosi Ordinis adscripta duodecim; decem in India cum septem mensibus: specie fuit liberali, statura supra mediocrem, egregia corporis constitutione, nec magnis laboribus impari, sed ex iis immoderatus exhaustis, emaciata, gracili, & iam in canos albicante, vt tradit Faustus Rodericus, qui in Amboino egit cum eo per sex menses familiariter, ore ad pulchritudinem virili, nec nimium candido, aspectu iuxta vt multum amabili, sic & reuerendo. Frons eius ampla, nasus decens, vergentes in cæsum oculi, capillus & barba fusci castanei; scribit tamen hoc anno ætatis vltimo,

33

Moribundus
abitanti iu-
ueni exitum
prædicat.

omnino se incanuisse, mos illi fuit pallio non vti, sed veste discincta, & nudis ut plurimum pedibus incedere.

Audita beati Apostoli mors, naui multos exciuit ad eius tugurium, vbi oris totius habitum mirati adeo formosum, vt videretur viuenti ac beato, quam cadaueri propior, circum in genua procidunt, deosculantur venerabandi manus, nec de illius æterna gloria dubij, regnantis in cælo sibi opem implorant, pietatis intimæ repentino sensu quemvis alium præuertente. Iacuit ad horam diei Dominici decimam insepultum cadauer, ac ne tunc quidem vllò funebri ritu, nedum pompa cohonestatum est; nemo funebre illi humanitatis officium exsoluit, præter vnum quem sæpe memini Antonium, cum nauarcho, aliisque duobus, quorum nomina excidere: solitudinis huius causam facit Scriptor quidam earum regionum, eius diei intolerandum frigus, quo prohibiti sunt Lusitani è suis caulis, & naui prodire. Sed fuerit cæli aut animi frigus (quod intelligitur postea clarius) certè Deus latere noluit tanti viri iacturam nec fuisse dolendam tam leuiter, nec eius honorem tam promiscuè habendum.

Scimus sacram Christi de Cruce pendentis effigiem ligneam, Xaueriorum autem pignus, eius anni quo fato sanctus est singulis, Veneris diebus sanguinem sudasse, mox vbi viuere desit sudorem illum aruisse. Imo quot casibus & ærumnis conflietaretur vir sanctus in India, toties eandem iconem, in paterna viri sancti domo cruore vndique stillasse, consensione mutua gemini amoris, ita duos inter se copulantis, vt alter dolores alterius doleret. Quod obseruabatur à domesticis diligenter, collatis temporibus quibus sanguine madebat articulis, cum aduersorum angustiis quas passum Xauerium ex Indicis literis discebant. Humandum corpus vt mos Sacerdotum induitur; talari magna ex parte detracta & Religioso studio inter sepelientes disiecta, quorum vnus præmium operæ Franciscus Aghiarus nauarchus, calceum sibi sumpsit, eoque se tantopere iactauit vt inde cognomentum à caliga siue ab ocrea duxerit, & poscebat sanè grati animi ratio, vt destituto officii omnibus viro sancto manus commodaret, eiusque memoriã pignore aliquo seruato perpetuam coleret, duo enim illi vaticinatus fuerat beatus Apostolus, vt eius artis hominibus sat rara, sic multum optanda, nunquam futurum vt egeret, nunquam vt in mari periret. Indutum Georgius Alvarez capaci vt Sinæ assolent, claudendum curat sarcophago, quem viua calce multa referciit vt laxante se anno ad reditum eros carnibus, nuda secum in Indiam ossa reueheret. Locum tumulo delegit collem è portu modice assurgentem, ad cuius radices mercatorum nauigia ferè applicabant. Illic medio in pratulo crux erat lignea quam Lusitani defixerant, ab hac spatio breui in effossa humo sacrum funus deponunt, ac ne vnquam illius intercideret memoria, struem prægrandium lapidum ad caput, & pedes, monumentum illi constituunt.

Tertio ab hinc mense, naui ad reditum accincta, Præfecto insinuat Antonius à S. Fide, de tollendo secum in Indiam beato pignore, mittit

Præ

34

Crucifixi effigies lignea toties sanguinem sudat, quoties Xauerius grauius aliquid patitur.

35

Trimestri calceiua sepulcrum cadauer integrum præfertur.